

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2023/1860**ze dne 10. května 2023****obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA) na rozpočtový rok 2021**

Evropský parlament,

- s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví na rozpočtový rok 2021,
 - s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0098/2023),
- A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2021 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ⁽¹⁾ 203 802 000 EUR, což představuje zvýšení o 11,34 % oproti roku 2020; vzhledem k tomu, že prostředky ve výši 38 900 000 EUR v rozpočtu agentury pocházejí z rozpočtu Unie a částka 109 791 000 EUR představuje příjmy z plateb a poplatků ⁽²⁾;
- B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví za rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že výsledkem úsilí o monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2021 byla míra plnění rozpočtu u prostředků na závazky na běžný rok ve výši 96,31 %, což oproti roku 2020 znamená snížení o 2,31 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby na běžný rok dosáhla 87,34 %, což ve srovnání s rokem 2020 představuje pokles o 5,30 %;
2. konstatuje, že agentura zakončila rok s přebytkem z poplatků a plateb ve výši 11,2 milionu EUR; konstatuje, že přebytek z poplatků a plateb se přičte k úhrnnému přebytku, který se tak zvýší z 60,9 milionu EUR na 72,1 milionu EUR;
3. konstatuje, že míra zrušených prostředků souvisejících se závazky, které byly převedeny do roku 2021, klesla na 1,55 % (5,46 % v roce 2020), což je méně než 5 % strop stanovený Komisí;

Výkonnost

4. konstatuje, že v roce 2021 agentura použila určitá opatření k posouzení přidané hodnoty svých činností a další opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, a to prostřednictvím kombinace 130 cílů a 60 klíčových ukazatelů výkonnosti v 11 klíčových oblastech činnosti a 9 dalších projektů nebo iniciativ horizontální povahy; konstatuje, že navzdory pokračujícím dopadům krize COVID-19 měla agentura dobrou výkonnost, přičemž dosáhla 84 % míry plnění svého ročního pracovního programu na rok 2021 a 76 % plnění klíčových ukazatelů výkonnosti; oceňuje, že byly klíčové ukazatele výkonnosti splněny a skutečnost, že agentura upozornila na opatření, která mohou zlepšit efektivnost a účinnost její práce; doporučuje však agentuře, aby si všímala ukazatelů, kterých nebylo dosud dosaženo nebo ve kterých zaostává, zejména pokud jde o včasné zpracování hlášení událostí a míru dokončení nápravných opatření u zjištění auditu;
5. oceňuje klíčové úspěchy a pokrok agentury v roce 2021 v nově vznikajících oblastech souvisejících se zelenými řešeními a digitalizací; v této souvislosti konstatuje, že agentura zvýšila své úsilí o čisté letectví prostřednictvím programu agentury EASA pro udržitelné letectví – 2021 s různými opatřeními, jako je zavádění udržitelných leteckých paliv, letadel na vodík a hybridní pohon a dokončení pilotní fáze programu environmentálního označování; bere na vědomí další výstupy agentury z jejího programu pro bezpilotní letouny, jako je zveřejnění prvního balíčku

⁽¹⁾ Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 81.

⁽²⁾ Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 80.

právních předpisů týkajících se U-space, jakož i z různých projektů týkajících se zefektivnění uspořádání letového provozu prostřednictvím sjednocení průkazů způsobilosti řídicích letového provozu a pozemního vybavení; oceňuje schválení opětovného uvedení upravené verze letounu Boeing 737 Max do provozu; vítá další úsilí agentury v oblasti výzkumu a inovací tím, že se v roce 2021 připojila k programům Horizont Evropa, čisté letectví a SESAR; dále oceňuje neustálé zlepšování bezpečnosti agentury a její závazek podporovat inovace prostřednictvím evropského plánu pro bezpečnost letectví s klíčovými projekty v roce 2021, jako je přijetí stanoviska k provozu za každého počasí; konstatuje, že brexit vedl v roce 2021 k výraznému nárůstu počtu žádostí o oprávnění organizace;

6. vyzývá k poskytování dostatečných finančních prostředků a pobídek pro další výzkum a vývoj udržitelných leteckých paliv s cílem zvýšit jejich účinnost a dostupnost a posílit a otevřít trh s těmito palivy;
7. vítá pokračující snahy agentury zaměřené na prozkoumání oblastí, kde by byla možná další spolupráce s jinými agenturami Unie, a to s přihlédnutím k povaze činností, aby se omezilo jejich možné překrývání; vítá konkrétní opatření přijatá s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin, Evropskou nadací odborného vzdělávání, Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy a Evropskou agenturou pro životní prostředí; vyzývá agenturu, aby nadále rozvíjela své synergie, posilovala spolupráci a výměnu osvědčených postupů s ostatními evropskými agenturami za účelem zvýšení efektivity (lidské zdroje, správa budov, IT služby a bezpečnost atd.);
8. oceňuje trvalé úsilí agentury o zvýšení efektivity vedoucí k uvolnění zdrojů, včetně kvalifikovaných zaměstnanců; oceňuje v této souvislosti agenturu za to, že využila odborných znalostí vnitrostátních leteckých úřadů prostřednictvím 26 dohod o partnerství a dvou rámcových smluv s kvalifikovanými subjekty, čímž usnadnila externalizaci 63 000 pracovních hodin v roce 2021;
9. vybízí agenturu, aby se za využití svých odborných znalostí a odpovídajících zdrojů zapojila do pilotního projektu týkajícího se „evropského orgánu pro normy pro tryskové palivo a bezpečnostní certifikaci“ v rámci rozpočtu Unie na rok 2023;
10. oceňuje úsilí agentury při podpoře začleňování nových technologií, operací a obchodních modelů do evropského leteckého systému prostřednictvím jejího programu pro výzkum a inovace;
11. vítá pokrok při provádění vojenského programu (2020 – otevřený konec) a zdůrazňuje úlohu agentury v rámci evropské vojenské mobility; vyzývá k rychlému a podstatnému navýšení rozpočtových prostředků EU určených na vojenskou mobilitu, aby bylo možné reagovat na výzvy v tomto odvětví;
12. vyzývá k větší součinnosti mezi civilními a vojenskými potřebami v rámci akčního plánu pro vojenskou mobilitu zjednodušením postupů a sladěním pravidel; zdůrazňuje, že by to mohlo agentuře poskytnout prostor k další podpoře konkurenceschopnosti států a průmyslu, například prostřednictvím společné tvorby pravidel a certifikace státních letadel;

Personální politika

13. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2021 byl plán pracovních míst naplněn z 92,94 %, přičemž ze 680 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání se 680 schválenými pracovními místy v roce 2020) jich bylo jmenováno 632; konstatuje, že v roce 2021 pro agenturu dále pracovalo 91 smluvních zaměstnanců a 18 vyslaných národních odborníků; bere na vědomí snížení počtu zaměstnanců agentury ve srovnání s rokem 2019 v důsledku finančních dopadů souvisejících s pandemií COVID-19, což vedlo agenturu ke snížení investic souvisejících se zaměstnanci a zároveň podpořilo vnitřní mobilitu a sdílení zdrojů; vítá oznámená opatření agentury, která mají zabránit vysoké fluktuaci zaměstnanců, jež v roce 2021 činila 0,84 %;
14. všímá si poměru mezi ženami a muži v nejvyšším vedení agentury, kde 3 z celkem 5 členů jsou muži (60 %); se znepokojením si všímá nevyrovnaného poměru mezi ženami a muži ve správní radě agentury, v níž 63 z celkových 82 členů jsou muži (77 %); dále si všímá poměru mezi ženami a muži, pokud jde o zaměstnance agentury obecně, mezi nimiž je z celkového počtu 959 osob 643 mužů (67 %); vyzývá agenturu, aby pokračovala ve svém úsilí

o vyvážené zastoupení žen a mužů na úrovni zaměstnanců prostřednictvím konkrétních opatření, která přilákají ženy, aby se přihlásily na pracovní místa nabízená agenturou; konstatuje, že agentura průběžně sleduje vývoj genderové vyváženosti a že zastoupení žen ve vedoucích pozicích (od manažerky sekce po ředitelku) se v roce 2021 zvýšilo z 16,9 % na 21,25 % a že od ledna 2020 vykonávají dva ze čtyř ředitelských postů ženy;

15. bere na vědomí odhad agentury, pokud jde o nadcházející nárůst počtu odchodů do důchodu; vítá v této souvislosti vytvoření programu řízení odborné způsobilosti a strategického plánování pracovních sil, který agentura mimo jiné pomůže posoudit, kde jsou zapotřebí investice do externích zdrojů; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o výsledcích tohoto programu; dále konstatuje, že agentura přijala střednědobý scénář personálního obsazení s cílem posílit klíčové oblasti kompetencí a podpořit rozvoj zaměstnanců tím, že v roce 2021 nabídne přibližně 80 zaměstnancům pracovní příležitosti interně v různých oblastech kompetencí;
16. připomíná, že je třeba vytvořit dlouhodobou politiku v oblasti lidských zdrojů, pokud jde o rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, celoživotní poradenství a nabídku specifických možností odborné přípravy pro profesní rozvoj, vyvážené zastoupení žen a mužů na všech úrovních zaměstnanců, práci na dálku, právo odpojit se, posílení zeměpisné rovnováhy, aby bylo zajištěno odpovídající zastoupení ze všech členských států, nábor a integraci osob se zdravotním postižením, jakož i zajištění toho, aby se jim dostávalo rovného zacházení a jejich příležitosti byly široce podporovány; konstatuje, že je důležité poskytovat všem zaměstnancům agentury různé možnosti odborné přípravy; navrhuje, že by se průzkum zapojení zaměstnanců měl provádět každý rok namísto každé tři roky;

Zadávání veřejných zakázek

17. konstatuje, že v roce 2021 agentura řídila nebo uzavřela 33 řízení vysoké a střední hodnoty, 90 řízení nízké hodnoty a 48 smluv s odborníky a 600 zvláštních smluv na základě rámcových smluv; vítá provádění konsolidované strategie zadávání veřejných zakázek na služby správy technických zařízení spojením několika typů smluv s cílem zlepšit řízení smluv a centralizovat externě zajišťované služby;
18. pokud jde o opatření přijatá v návaznosti na připomínky orgánu příslušného k udělení absolutoria za rok 2020, konstatuje, že agentura přijala opatření ke zlepšení svých postupů při zadávání veřejných zakázek, jejichž cílem je maximalizovat spravedlivou hospodářskou soutěž a efektivnost vynaložených prostředků, zvýšit transparentnost a snížit potřebu výjimek, mimo jiné prostřednictvím školení zaměřených na zvyšování povědomí pro své účastníky finančních operací; vítá pokrok, kterého agentura dosáhla v oblasti elektronické fakturace; vyzývá agenturu, aby pokračovala v optimalizaci a modernizaci svých digitálních řešení s cílem dále zefektivnit postupy zadávání veřejných zakázek a aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o vývoji v tomto ohledu;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

19. bere na vědomí stávající opatření agentury a její pokračující úsilí o zajištění transparentnosti, prevence a řešení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; vítá skutečnost, že v roce 2021 se žádné případy střetů zájmů nevyskytly; dále konstatuje, že veškeré případy, k nimž by došlo v agentuře, by se mohly řešit zmírňujícími opatřeními; konstatuje, že na webových stránkách agentury jsou zveřejněny životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady a vedoucích pracovníků; vyzývá agenturu, aby se připojila k nově uzavřené interinstitucionální dohodě o povinném rejstříku transparentnosti pro zástupce zájmových skupin, která byla podepsána mezi Komisí, Radou a Parlamentem;
20. bere na vědomí připomínku Účetního dvora týkající se nedodržení článku 16 služebního řádu v souvislosti s možným střetem zájmů; vyzývá agenturu, aby dokončila nápravná opatření a zohlednila riziko střetu zájmů; bere na vědomí odpověď agentury, že bylo provedeno důkladné hodnocení;
21. konstatuje, že agentura aktualizovala svou politiku v oblasti řízení a předcházení střetům zájmů přijetím „kodexu chování zaměstnanců agentury EASA“, který obsahuje požadavek, aby všichni zaměstnanci agentury vyplnili prohlášení o střetu zájmů, pravidla týkající se darů a pohostinnosti a povinné školení o kodexu chování a jeho přílohách pro všechny zaměstnance agentury;

22. připomíná, že je důležité posílit systémy řízení a kontroly, a zajistit tak řádné fungování agentury; důrazně trvá na požadavku účinných systémů řízení a kontroly s cílem zabránit případům možného střetu zájmů, chybějícím kontrolám *ex ante* a *ex post*, nedostatečnému řízení rozpočtových a právních závazků a neevidování příslušných případů v registru výjimek;
23. konstatuje, že vzhledem ke své technické povaze vede agentura otevřené dialogy se zainteresovanými stranami v oblasti letectví, přičemž při rozhodování o postupech tvorby předpisů a certifikace zohledňuje jejich názory; dále konstatuje, že všechny technické semináře pořádané agenturou za účasti zainteresovaných stran jsou uvedeny na internetových stránkách agentury věnovaných akcím;

Vnitřní kontrola

24. konstatuje, že standardy vnitřní kontroly agentury zahrnují rámec sestávající z pěti složek vnitřní kontroly, 17 zásad a mezinárodní normy kvality (ISO 9001:2015); dále konstatuje, že v roce 2021 byl proveden dohledový audit, který vedl k závěru, že systém vnitřní kontroly agentury je plně v souladu s jejími standardy řízení;
25. konstatuje, že agentura provedla většinu opatření vyplývajících z auditu Útvaru interního auditu týkajícího se certifikace a míry zapojení organizací v roce 2021; vyzývá agenturu, aby provedla zbývající opatření;
26. konstatuje, že oddělení interního auditu realizovalo v roce 2021 tři audity věrohodnosti s cílem posoudit, zda byla v agentuře dodržena příslušná nařízení, zda byly splněny cíle procesu a zda byla řádně omezena klíčová rizika; bere na vědomí, že bylo vydáno několik doporučení k dalšímu posílení kontrol nebo celkové účinnosti procesů; vyzývá agenturu, aby dokončila provádění zbývajících opatření v souvislosti s navazujícími audity v roce 2021;

Digitalizace a ekologická transformace

27. oceňuje širokou paletu opatření, která agentura přijala s cílem snížit svou environmentální stopu; upozorňuje v této souvislosti na technologie, kterými je vybavena udržitelná budova agentury a které pomáhají optimalizovat využívání energie a spotřeby vody, začlenění hospodaření s energií jako služby do zadávacích podmínek, nákup 100 % energie z obnovitelných zdrojů a další opatření, kterými agentura své zaměstnance motivuje k využívání železniční nebo veřejné dopravy, jakož i omezení služebních cest; dále oceňuje kompenzační systém agentury, pokud jde o spotřebu elektřiny a služební cesty vlakem;
28. vítá schválení několika evropských partnerství s cílem urychlit ekologickou a digitální transformaci, a to i v rámci výzkumu uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe 3, s cílem urychlit digitální transformaci uspořádání letového provozu v souladu s evropským hlavním plánem uspořádání letového provozu; v této souvislosti připomíná význam jednotného evropského nebe 2+ pro dosažení harmonizace, lepší interoperability a účinnosti;
29. bere na vědomí, že agentura pokračovala ve svém programu transformace nazvaném „Cíl: obstát v budoucnosti“, jehož klíčové cíle byly spojeny s modernizací pracovních metod a zjednodušením klíčových procesů, včetně hlavních činností, jako je tvorba předpisů, počáteční letová způsobilost a oprávnění organizace; v této souvislosti oceňuje pokrok, kterého agentura dosáhla při poskytování digitálních služeb externím zúčastněným stranám tím, že připravila k zavedení hlášení událostí (ECCAIRS2), přístup k pravidlům EASA (e-pravidla), FlexTool pro shromažďování výjimek, místa pro spolupráci a evidenci bezpilotních letounů; vyzývá agenturu, aby pokračovala v budování své nové digitální základní IT platformy v souladu s plánem digitalizace (CORAL) a aby překročila cíl (65 %) stanovený v tomto směru; vyzývá agenturu, aby zavedla politiku kybernetické bezpečnosti a prováděla plán pro informační bezpečnost;

30. vybízí agenturu k úzké spolupráci s agenturou ENISA (Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost); zdůrazňuje, že je důležité, aby pravidelně posuzovala rizika své infrastruktury IT a aby zajistila pravidelné audity a testy své kybernetické obrany; vybízí rovněž agenturu, aby všem svým zaměstnancům, včetně vedení, nabízela systematicky aktualizované programy školení v oblasti kybernetické bezpečnosti, neboť se jedná o klíčový prvek účinného rámce kybernetické bezpečnosti;

Kontinuita činností v průběhu krize způsobené onemocněním COVID-19

31. bere na vědomí konzervativní přístup agentury v druhém roce pandemie, pokud jde o plánování výdajů, včetně zpomalení externích náborů; dále konstatuje, že rostoucí pracovní zátěž byla řešena využitím nových pracovních metod (např. práce na dálku a každodenního hybridního pracovního režimu) a investicemi do iniciativ v oblasti efektivity a digitalizace s cílem snížit tlak na stávající zdroje; vybízí agenturu, aby promítla získané poznatky týkající se metod práce na dálku a hybridních pracovních metod do praxe, aby se umožnila lepší organizace práce a úkolů, v jejichž případě by v budoucnu mohlo být provádění v režimu na dálku účinnější než za osobní účasti;
32. konstatuje, že v důsledku dopadů pandemie COVID-19 se agentura zaměřila na ochranu cestující veřejnosti a identifikaci a zmírňování bezpečnostních důsledků; vítá činnost agentury v rámci projektu „Návrat k normálnímu provozu“, která spočívá ve zveřejňování bezpečnostních informačních bulletinů a pokynů, a další činnost zajišťující opatření flexibility a regulační úlevu, řešení zdravotních a vznikajících rizik a budování spolupráce s partnerskými státy;
33. navrhuje, aby agentura průběžně sledovala bezpečnost letectví, včetně únavy palubních průvodčích, jak je stanoveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ⁽³⁾, kterým se agentura zřizuje;

Další připomínky

34. oceňuje agenturu za její úspěch se zavedením EASA light, což je prostor na jejich internetových stránkách, který nabízí obsah pro neodborné publikum; vybízí agenturu, aby tuto nabídku rozvinula, a to na základě zpětné vazby týkající se využitelnosti; dále chválí agenturu za její vylepšenou metriku, pokud jde o používání EASA Pro, což je prostor na jejich internetových stránkách, který nabízí podrobné informace profesionálním zúčastněným stranám; vítá skutečnost, že agentura v roce 2021 posílila své vazby na akademickou obec vytvořením vědeckého výboru sdružujícího odborníky, kteří mohou poskytovat poradenství ohledně vývoje v příslušných oblastech;
35. zdůrazňuje, že všechny orgány EU musí dodržovat finanční nařízení a vysoké standardy řízení;
36. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 10. května 2023 ⁽⁴⁾ o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 (Úř. věst. L 212, 22.8.2018, s. 1).

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2023)0190.